

32002D0835

2002.10.29.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 294/44

A TANÁCS HATÁROZATA

(2002. szeptember 30.)

„Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása” (2002–2006) kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs egyedi program elfogadásáról

(2002/835/EK)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 166. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A Szerződés 166. cikke (3) bekezdésének megfelelően, az Európai Közösségnek az Európai Kutatási Térség létrehozását és az innovációt előmozdító hatodik kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramjáról (2002–2006) szóló, 1513/2002/EK európai parlamenti és tanácsi határozatot ⁽⁴⁾ (a továbbiakban: a keretprogram) olyan egyedi programokon keresztül kell végrehajtani, amelyek részletes szabályokat állapítanak meg a végrehajtásra vonatkozóan, rögzítik időtartamukat, valamint előírják a szükségesnek ítélt eszközöket.
- (2) A keretprogram három fő tevékenységi csoportba szerveződik: „A közösségi kutatás összpontosítása és integrálása”, „Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása” és „Az Európai Kutatási Térség alapjainak megerősítése”, amelyek közül a másodikat ezen egyedi program által kell végrehajtani.
- (3) E programra a keretprogramnak a vállalkozások, kutatási központok és egyetemek részvételére, valamint a kutatási eredmények terjesztésére vonatkozó szabályait (a továbbiakban: a részvételi és a terjesztési szabályok) kell alkalmazni.
- (4) A Szerződés 170. cikkében előírtaknak megfelelően, e program nyitva áll egyrészt azon országok előtt, amelyek megkötötték az e célból szükséges megállapodásokat, valamint projektszinten és kölcsönösen előnyös alapon a program

ugyancsak nyitva áll harmadik országbeli felek és a tudományos együttműködéssel foglalkozó nemzetközi szervezetek részvétele előtt.

- (5) E program végrehajtásában hangsúlyt kell fektetni a kis- és közepvállalkozások igényeire és részvételük ösztönzésére.
- (6) Az e program keretében végrehajtott kutatási tevékenységek tiszteletben tartják az alapvető etikai elveket, beleértve azokat, amelyeket az Európai Unió alapjogi chartája tükröz.
- (7) „A nők és a tudomány” elnevezésű bizottsági közleményt, a nőkről és a tudományról szóló, 1999. május 20-i tanácsi állásfoglalást ⁽⁵⁾, valamint az Európai Parlamentnek az e programról szóló, 2000. február 3-i állásfoglalását követően egy cselekvési tervet kell végrehajtani a nők tudományban és kutatásban betöltött helyének és szerepének megerősítése és növelése céljából; ezen túlmenően további kiemelt cselekvések szükségesek.
- (8) Az e program tevékenységeiben való részvételt úgy ösztönözik, hogy a lehetséges résztvevők, többek között a társult jelölt országok és egyéb társult országok résztvevői részére megfelelő időben és kellő alapossággal rendelkezésre bocsátják a tartalomra, feltételekre és eljárásokra vonatkozó szükséges információkat. Egyedi tevékenységeket kezdeményeznek a fejlődő országok, mediterrán országok, ideértve a Nyugat-Balkánt, valamint Oroszország és az újonnan függetlenné vált államok (NIS) tudósai és intézményi részvételének támogatása céljából.
- (9) E programot rugalmas, hatékony és áttekinthető módon kell végrehajtani a vonatkozó érdekek figyelembevételével, különös tekintettel a tudományos, ipari, fogyasztói és közösségi politikák érdekeinek figyelembevételére. A program keretében végrehajtott kutatásokat adott esetben hozzá kell igazítani a közösségi politikák igényeihez és a tudományos és technológiai fejlődéshez.
- (10) Segíteni kell a legkülső régiók részvételét a Közösség KTF-tevékenységeiben azon megfelelő mechanizmusok által, amelyeket e régiók sajátos helyzetére tekintettel fogadtak el.

⁽¹⁾ HL C 181. E, 2002.7.30., 72. o.

⁽²⁾ 2002. június 12-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL C 221., 2002.9.17., 97. o.

⁽⁴⁾ HL L 232., 2002.8.29., 1. o.

⁽⁵⁾ HL C 201., 1999.7.16., 1. o.

- (11) Az e határozat végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási jogkörök gyakorlására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi rendelettel⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni.
- (12) A Bizottság – az Európai Kutatási Térség megteremtéséhez való hozzájárulása figyelembevételével – a megfelelő időben gondoskodik az e program részét képező területeken végrehajtott tevékenységekre vonatkozó, átfogó megvalósítási adatokon alapuló, független értékelés elkészítéséről, amely a nyitottság szellemében készül, tekintettel az összes érintett résztvevőre.
- (13) A program tudományos és technológiai tartalmáról konzultációt folytattak a tudományos és műszaki kutatási bizottsággal (CREST).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) Az 1513/2002/EK határozatnak (a továbbiakban: a keretprogram) megfelelően, a 2002. szeptember 30-a és 2006. december 31-e közötti időszakra, a kutatási térség szerkezetének kialakítására vonatkozóan, egyedi programot fogadnak el (a továbbiakban: az egyedi program).

(2) Az egyedi programra vonatkozó célkitűzéseket és a tudományos és technológiai prioritásokat az I. mellékletben határozták meg.

2. cikk

A keretprogram II. mellékletének megfelelően, az egyedi program végrehajtásához szükséges összeg 2 605 millió euró, amely tartalmazza a Bizottság igazgatási kiadásaira szánt, legfeljebb 6 %-ot. Ennek az összegnek a tájékoztató jellegű bontása e határozat II. mellékletében található.

3. cikk

Az egyedi program keretében végrehajtott valamennyi kutatási tevékenységet az alapvető etikai elveknek megfelelően kell végrehajtani.

4. cikk

(1) Az egyedi programban a Közösség pénzügyi részvételére vonatkozó részletes szabályokat a keretprogram 2. cikkének (2) bekezdése említi.

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

(2) Az egyedi program végrehajtásának eszközeit a keretprogram I. és III. mellékletében határozzák meg, és e határozat III. mellékletében írják le.

(3) A részvételi és a terjesztési szabályokat alkalmazni kell az egyedi programra.

5. cikk

(1) A Bizottság egy munkaprogramot dolgoz ki az egyedi program végrehajtására, amelyben nagyobb részletességgel határozzák meg az I. mellékletben megállapított célkitűzéseket és a tudományos és technológiai prioritásokat, valamint a végrehajtás menetét.

(2) A munkaprogram figyelembe veszi a tagállamok, a társult államok, valamint az európai és nemzetközi szervezetek által végrehajtott, vonatkozó kutatási tevékenységeket. A munkaprogramot szükség szerint frissíteni kell.

6. cikk

(1) A Bizottság felelős az egyedi program végrehajtásáért.

(2) A 7. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárást kell alkalmazni a következő intézkedések elfogadására vonatkozóan:

- az 5. cikk (1) bekezdésében említett munkaprogram kidolgozása és frissítése, beleértve az elsőbbségi alapon használandó eszközöket és az azok használatára vonatkozó bármilyen utólagos helyesbítést, valamint az ajánlatkérések tartalmát és az alkalmazandó értékelési és kiválasztási kritériumokat,
- a KTF-tevékenységek finanszírozásának jóváhagyása, ha az e program keretében történő közösségi hozzájárulás legalább 0,6 millió euró,
- a keretprogram 6. cikkének (2) bekezdésében előírt külső értékelésre vonatkozó referenciacélok kidolgozása,
- a II. mellékletben megállapított összeg javasolt bontására vonatkozó bármilyen helyesbítés.

7. cikk

(1) A Bizottságot munkájában egy bizottság segíti.

(2) Amennyiben utalás történik erre a bekezdésre, az 1999/468/EK határozat 4. és 7. cikkét kell alkalmazni.

Az 1999/468/EK határozat 4. cikkének (3) bekezdésében megállapított időtartam két hónap.

(3) Saját eljárási szabályzatát a bizottság fogadja el.

9. cikk

8. cikk

(1) A Bizottság rendszeresen jelentést tesz az egyedi program végrehajtásának alakulásáról, a keretprogram 4. cikkének megfelelően; a jelentésben meg kell említeni a pénzügyi szempontokra vonatkozó információkat.

(2) A Bizottság gondoskodik a keretprogram 6. cikkében előírt független ellenőrzésről és értékelésről, amelyeket az egyedi program alá tartozó területeken végrehajtott tevékenységek tekintetében kell elvégezni.

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2002. szeptember 30-án.

a Tanács részéről

az elnök

B. BENDTSEN

1 MELLÉKLET

A TUDOMÁNYOS ÉS TECHNOLÓGIAI CÉLKITŰZÉSEK ÉS TEVÉKENYSÉGEK ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉSE

1. Bevezetés

Ez a program számos, jelentős hatással bíró strukturális gyengeség megszüntetését célozza, amelyek az európai kutatás minden területén megmutatkoznak, és amelyek várhatóan egyre nagyobb hatással lesznek az Európai Unió azon képességére, hogy megfeleljen polgárai törekvéseinek, miközben gazdaságaik és társadalmak egyre inkább tudásalapúvá válnak. A program:

- minden szinten fokozza annak a valószínűségét, hogy a kutatás hasznos és kereskedelmileg értékes innovációkká alakuljon,
- előmozdítja a kutatások alapját jelentő humán erőforrások fejlesztését, amelyre a kutatási képességeket építeni kell, valamint a kutatók – és azok tudásának és szakértelmének – az európai országok közötti, és kívülről Európába irányuló mobilitását,
- ésszerűbb és költséghatékonyabb módon ösztönzi a legmagasabb minőségű kutatási infrastruktúra fejlesztését és korszerűsítését, valamint a létesítményeket és a kapcsolódó erőforrásokat általánosabb módon teszi elérhetővé Európa-szerte azon kutatók számára, akik hasznát vehetik,
- kifejleszti a kutatás és a polgárok közötti konstruktívabb és hatékonyabb kommunikációt és párbeszédet szolgáló eszközöket, hogy ezáltal a társadalom számára lehetővé tegye, hogy tájékozottabb és konstruktívabb módon legyen hatással a tudomány, a technológia és az innováció jövőbeli fejlődésére és irányítására ⁽¹⁾.

Végrehajtásuk jellegénél és eszközeivel fogva, az e program keretében végrehajtott tevékenységek a kutatás és technológia minden területére alkalmazhatók. Egyedi szakterületekkel rendelkeznek a keretprogram egyéb részei keretében végrehajtott tevékenységeket kiegészítő és azoktól eltérő módon, nevezetesen „az Európai Kutatási Térség integrálása és megerősítése” programon belül, az abban a programban az EU-kutatás vonatkozásában meghatározott, kiemelt témákban meghatározott szakterületekre vonatkozóan, és figyelmet kell fordítani az e szakterületek közötti összefüggés biztosítására.

Ez a kiegészítő kapcsolat a következőkben mutatkozik meg:

- az e program hatálya alá tartozó tevékenységek végrehajtásából származóan a humán erőforrások fejlesztése és tudás átadása magasabb szinten biztosítható – többek között – a kutatás kiemelt témáiban, valamint a széles körben alkalmazott kutatási infrastruktúrára vonatkozóan, beleértve azokat a területeket, amelyek átnyúlnak a kiemelt területek közötti határokon,
- szükség szerint, következetes módszerek és eszközök használata az innovációnak a kutatás segítségével történő támogatása és a kutatásnak a társadalmi érdekekkel való jobb összeegyeztetése céljából, valamint következetes keretek alkalmazása a humán erőforrásokkal kapcsolatos tevékenységek végrehajtására vonatkozóan, az infrastruktúra támogatása, valamint az etikus módszerekkel történő kutatás biztosítása, amely – többek között – integrált projektek és kiválósági hálózatok összefüggésében is végrehajtható.

Támogatni kell a jelölt országok ebben a programban történő részvételét.

Ennek a programnak és az ebből eredő kutatási tevékenységeknek a végrehajtása során tiszteletben kell tartani az erkölcsi alapelveket. Ide tartoznak az Európai Unió alapjogi chartájának elvei, az emberi méltóság és az emberi élet védelme, a személyes adatok és a magántitok védelme, valamint a közösségi jognak, a vonatkozó nemzetközi egyezményeknek és a magatartási kódexeknek megfelelően, az állatok és a környezet védelme, pl. a Helsinkai Nyilatkozat legújabb módosítása, az Európa Tanács 1997. április 4-én Oviedóban aláírt, az emberi jogokról és a biogéneztől való védelemről szóló egyezménye, és az 1998. január 12-én Párizsban aláírt, az emberek klónozásának tilalmáról szóló kiegészítő jegyzőkönyv, a gyermekek jogairól szóló ENSZ-egyezmény, az UNESCO által elfogadott, az emberi génállományról és az emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozat, valamint az Egészségügyi Világszervezet (WHO) vonatkozó határozatai.

⁽¹⁾ A program ilyen mértékben következetes végrehajtásának elősegítése céljából, a napirendben meghatározottak szerint, a programbizottság minden egyes ülése tekintetében, a Bizottság – a megállapított iránymutatásoknak megfelelően – megtéríti tagállamoként egy képviselő, valamint tagállamoként egy szakértő/tanácsadó költségeit azon napirendi pontok vonatkozásában, amelyeknél a tagállamnak különleges szaktanácsra van szüksége.

Ugyancsak figyelembe kell venni a biotechnológia etikai vonatkozásaival foglalkozó európai tanácsadó csoport véleményeit (1991–1997) és a tudomány és az új technológiák etikájával foglalkozó európai csoport véleményeit (1998-tól).

A kutatási projektek résztvevőinek meg kell felelniük a hatályos jogszabályoknak és rendelkezéseknek azokban az országokban, ahol a kutatást végrehajtják. Adott esetben, a kutatási projektek résztvevőinek – a KTF-tevékenységek megkezdését megelőzően – kérniük kell a vonatkozó etikai bizottság jóváhagyását. Rendszeres etikai felülvizsgálatot kell tartani a különleges kérdésekkel foglalkozó pályázatok esetében. Különleges esetekben, a projekt végrehajtása folyamán is tarthatnak etikai felülvizsgálatot.

Ez a program nem vonatkozik a következő kutatási területek finanszírozására:

- a reprodukció szándékával folytatott, az emberi klónozást célzó kutatási tevékenység,
- az emberek egyéni génállományának módosítását célzó kutatási tevékenység, amely képes ezeket a változtatásokat örökölhetővé tenni ⁽¹⁾,
- olyan kutatási tevékenységek, amelyek az emberi embrió kizárólag kutatási vagy az összejt beszerzése céljából való megteremtését célozzák, beleértve a testi sejtekkel végzett magátültetést.

Az állatok védelméről és jólétéről szóló amszterdami jegyzőkönyvnek megfelelően az állatkísérleteket, ha lehetséges, egyéb módszerekkel kell helyettesíteni. Az állatok szenvedését el kell kerülni vagy a lehető legkisebb szinten kell tartani. Ez különösen vonatkozik (a 86/609/EGK irányelv szerint) ⁽²⁾ azokra az állatkísérletekre, amelyek az emberrel legközelebbi rokonságban álló fajokat érintik. Az állatok génállományának megváltoztatása és az állatok klónozása csak akkor mérlegelhető, ha a célok erkölcsileg igazoltak, és ha az állatok jóléte biztosított, valamint ha tiszteletben tartják a biológiai sokféleség alapelveit.

2. Kutatás és innováció

Célkitűzések

Az általános cél, hogy Európa innovációs teljesítményében rövid, közép- és hosszú távon kézzelfogható javulás történjen, a kutatás és az innováció közötti jobb integráció ösztönzésével, valamint az Európai Unióban egy következetesebb és innovációbarát politika és szabályozási környezet felé való haladással.

E célból és „Az innováció egy tudásvezérelt gazdaságban” című bizottsági közlemény célkitűzéseinek megfelelően, a tevékenységeket számos olyan különleges területen kell végrehajtani, amelyek kiegészítik és kölcsönösen támogatják egymást önmagukban, valamint az „Európai Kutatási Térség integrálása és megerősítése” című fejezet szerint végrehajtott tevékenységek által. A bevont szereplők – kutatási munkatársak, ipari szereplők, feltalálók, európai, nemzeti és regionális szintű hatóságok és mások – tudásának, hozzáértésének és képességeinek a javítására kell törekedni a közöttük meglévő intenzívebb és eredményesebb kölcsönhatások ösztönzésével, stratégiai információk és szolgáltatások biztosításával, valamint új módszertanok és eszközök kifejlesztésével, egyéni törekvések támogatása céljából. Ezeknek a cselekvéseknek az alapjául szolgáló általános alapelv szerint, az innováció nem különíthető el a kutatástól; a cselekvések a kutatás és az innováció közötti kapcsolat megerősítését szolgálják a kutatási tevékenységek megtervezésétől egészen a megvalósításig.

Ezeket a tevékenységeket Európában – strukturális hatásuk erősítése céljából – adott esetben regionális, nemzeti és európai szinten az egyéb fórumokkal és szervezetekkel, mint például az „Innováció 2000 kezdeményezés” keretében az Európai Beruházási Bankkal (EIB), az Európai Befektetési Alappal (EIF) együttműködve, valamint ezen a területen a strukturális alapok intézkedéseivel összehangolva kell végrehajtani.

⁽¹⁾ Az ivarmirigyek rákkezelésére vonatkozó kutatás finanszírozható.

⁽²⁾ HL L 358., 1986.12.18., 1. o.

Előirányzott tevékenységek

a) *A szereplők és felhasználók közötti hálózatépítés és a közöttük lévő kölcsönhatás ösztönzése*

Az innovációs rendszerek hatékonysága az érintett szereplők közötti kölcsönhatások és cserék erősségétől függ. Az ebbe a tevékenységbe bevont európai hálózatok célja, egyebek között az, hogy a kutatás és az ipar, valamint az üzleti tevékenység és a finanszírozás közötti csatlakozási felületeket ösztönözze. A tevékenységek a helyi és regionális kezdeményezések ösztönzését és érvényesítését célozzák a következők elősegítésére: innovatív vállalkozások létrehozása és fejlesztése; a felhasználók bevonása az innovációs folyamatba; a bevált gyakorlatok cseréje és a transznacionális együttműködés megvalósítása az egyetemek, inkubátorházak, kockázati tőkealapok stb. bevonásával; valamint a kommunikációra, a képzésre, a tudás átadására és megosztására vonatkozó gyakorlatok optimalizálása az egyetemek, vállalkozások és a pénzügyi világ között.

b) *A régiók közötti együttműködés ösztönzése*

A regionális szint a legmegfelelőbb a fő helyi szereplőket magában foglaló innovációs stratégiák és programok alkalmazására. Ennek a tevékenységnek, amelyet a regionális politikával és a strukturális alapokkal összefüggő tevékenységekkel való szoros együttműködésben kell végrehajtani, a következő a célja:

- az információcsere támogatása az innovációval összefüggő egyedi témákban,
- a legjobb gyakorlat átadásának elősegítése, és az innovációs stratégiáknak azon országok régióiban való alkalmazása, amelyek EU-hoz való csatlakozása esedékes,
- azon programok vagy intézkedések regionális és transzregionális szinten való végrehajtásának ösztönzése, amelyek európai szinten sikeresnek bizonyultak.

c) *Az új eszközökkel és megközelítésekkel való kísérletezés*

Ezeknek a tevékenységeknek a célja az olyan új innovációs fogalmakkal és módszerekkel való kísérletezés, amelyek az innovációs rendszer kritikus pontjait célozzák meg. Ezek a tevékenységek a következőkre vonatkoznak:

- a nemzeti vagy regionális környezetben alkalmazott új fogalmakkal való európai szintű kísérletezés az innováció támogatása és innovatív vállalkozások létrehozása céljából,
- a bevált módszerek, eszközök és eredmények új összefüggésekben való reprodukálására és/vagy hasznosítására vonatkozó képesség elemzése,
- olyan integrált platformok létrehozása, amelyek lehetővé teszik az innováció társadalmi-technikai eljárásaira vonatkozó tudás és know-how bevitelét és terjesztését.

d) *A szolgáltatások elhelyezése és megerősítése*

Az Európai Kutatási Térség létrehozásához és az innovációs rendszerek fokozatos integrálódásához Európában, az információ és a szolgáltatások jelenlegi nemzeti szintű töredezettségén túl kell lépni. A végrehajtandó tevékenységek a következőkre vonatkoznak:

- a CORDIS kutatási és innovációs információs szolgáltatás, amelyet egyéb médiumokkal kell kiegészíteni a különböző célcsoportok elérése céljából,
- innovációs közvetítő központok hálózata, amelyek földrajzi lefedettségét tovább kell bővíteni, és amelyet a tudás és a technológia transznacionális átadását ösztönző eszközökkel kell kiegészíteni, valamint
- információs és támogatási szolgáltatások olyan területeken, mint a szellemi tulajdon és az ipari tulajdonjog, valamint az innovációs finanszírozáshoz való hozzáférés.

e) *A gazdasági és technológiai ismeretek bővítése*

A tudásalapú gazdaságban a gazdasági és technológiai ismeretek a versenyképes kutatási és innovációs stratégiák fontos összetevői. A végrehajtandó tevékenységeknél az innováció résztvevőire összpontosítanak: a kis és középvállalkozásokra, a kutató-vállalkozókra és a befektetőkre. E tevékenységek főként az említett szereplőkkel/szereplőkért dolgozó közvetítők munkáját foglalják magukban, valamint olyan szervezeteket, amelyek a gazdasági és technológiai ismeretek terén tapasztalattal rendelkeznek. Különleges tudományos és technológiai témákra vagy ipari ágazatokra összpontosulnak, és a következőket érintik:

- innovációs támogatás a kis- és középvállalkozásokban, különösen olyan tevékenységek segítségével, amelyek a közösségi kutatási programokban való részvételüket segítik elő,
- az olyan tudományos és technológiai fejlesztésekre, alkalmazásokra és piacokra vonatkozó információk összegyűjtésére, elemzésére és terjesztésére vonatkozó tevékenységek támogatása, amelyek az érdekelt felek segítségére lehetnek, és
- a gazdasági és technológiai ismeretek tekintetében a bevált gyakorlat meghatározása és terjesztése.

f) *Az innováció elemzése és kiértékelése a Közösség kutatási projektjeiben*

A közösségi projektek összefüggésében végrehajtott kutatási és innovációs tevékenységek, különösen a kiválósági hálózatokon és integrált projekteken belül, az innováció akadályaira és ezek leküzdésére alkalmazandó gyakorlatokra vonatkozó információk bőséges forrását képviselik. Ezeknek a gyakorlatoknak az utólagos elemzése a következőkre vonatkozik:

- a közösségi projektekben az innováció támogatása céljából hozott intézkedésekre vonatkozó információk összegyűjtése és elemzése, valamint a felmerülő akadályok és az ezek leküzdéséhez szükséges cselekvések,
- a közösségi projektekből származó tapasztalok összehasonlítása a többi nemzeti vagy kormányközi programból tanultakkal, és a megszerzett információ kiértékelése, valamint
- ezen információknak a tudás létrehozásában és hasznosításában részt vevő vállalkozások és egyéb résztvevők közötti aktív terjesztése.

3. Humán erőforrások és mobilitás

Napjaink tudásalapú társadalmi erőteljesen függenek a tudás megteremtésére, átadására és hasznosítására vonatkozó képességüktől. Ehhez mobilizálni kell a kognitív erőforrásokat, kezdve a kutatói közösséggel. A humán erőforrás és mobilitási tevékenység átfogó stratégiai célkitűzése, hogy az európai kutatási rendszerben a bőséges és dinamikus, világszínvonalú emberi erőforrások fejlesztéséhez széles körű támogatást biztosítson, figyelembe véve a kutatás természetében rejlő nemzetközi dimenziót.

Támogatni kell a kutató munkatársak mobilitását az Európai Kutatási Térség sikeres létrehozása céljából. Ezért egy összefüggő intézkedéscsomagot kell létrehozni, amely nagyrészt a kutatókra vonatkozó strukturált mobilitási programok finanszírozásán alapul. Ezeknek elsősorban szorosan kell kapcsolódnia a kutatási szakértelem fejlesztéséhez és átadásához, a kutatók karrierlehetőségeinek megerősítéséhez és kibővítéséhez, valamint a kiválóság támogatásához az európai kutatásban. A széles körben elismert Marie Curie nevet kell alkalmazni valamennyi érintett cselekvés esetében.

A tevékenység a tudományos és technológiai kutatás minden olyan területe előtt nyitva áll, amely hozzájárul a Közösség KTF-célkitűzéseire. Azonban, válaszul az európai követelmények ezen a területen megfigyelhető fejlődésére, a prioritások finomításának lehetőségét, például a tudományos diszciplínák, a részt vevő régiók, a kutatási szervezetek típusai és a megcélzott kutatócsoportok – különösen a nők és a fiatalabb kutatók – képességei tekintetében, meg kell tartani, tekintettel a felsőoktatás területén az együttműködés megteremtése érdekében tett európai intézkedésekre.

Figyelmet kell fordítani a következőkre:

- nők részvétele valamennyi tevékenységben, és megfelelő intézkedések a kutatásban a nők és a férfiak közötti nagyobb egyensúly támogatására,
- a mobilitással kapcsolatos személyes helyzetek, különösen a család, a karrierépítés és az idegen nyelvek tekintetében, és
- a kutatási tevékenység fejlesztése az EU és a társult jelölt országok kedvezőtlen helyzetű régióiban, valamint a kutatási diszciplínák és a tudomány és az ipar közötti fokozott és hatékonyabb együttműködés szükségessége, beleértve a kis- és középvállalkozásokat.

tekintettel az európai kutatás humánerőforrás-adottságainak további erősítésére, ennek a tevékenységnek az is célja, hogy a legjobb és legígéretesebb, harmadik országokból származó kutatókra vonzerőt gyakoroljon ⁽¹⁾, támogassa az európai kutatók külföldi képzését és ösztönözze az Európán kívül letelepedett tudósok visszatérését.

Végrehajtandó cselekvések

A cselekvések négy fő irányvonalát kell végrehajtani.

a) A fogadó által ösztönzött cselekvések

Az első irányvonal célja a kutatási hálózatok, kutatási szervezetek és vállalkozások (különösen a kis- és közép-vállalkozások) támogatása a kutatók transznacionális képzésére és mobilitására vonatkozó, strukturált globális programok biztosítása terén, valamint a kutatási szakértelem fejlesztése és átadása, beleértve azokat, amelyek a kutatás irányítására és a kutatási etikára vonatkoznak. Az érintett cselekvések erős strukturáló hatással kell, hogy legyenek az európai kutatási rendszerre, különösen a kezdő kutatók kutatói pályafutásra való ösztönzésével.

Ebben az irányvonalban a képzési elemek a kutatási pályafutásuk korai szakaszában (jellemzően az első négy évben) lévő kutatókra irányulnak, mint például azokra, akik doktori fokozat megszerzését vállalják, míg a szakértelem és a tudás átadásához tapasztaltabb kutatási munkatársakat vonnak be. Ezek a cselekvések a különböző ágazatok közötti mobilitást is ösztönözni kívánják.

- Marie Curie kutató-továbbképzési hálózatok: biztosítják az eszközöket a nemzetközileg elismert kutatócsoportoknak, hogy összekapcsolódjanak egy jól meghatározott, kollaboratív kutatási projekt keretében, a kutató munkatársak számára a kutatás egy bizonyos területén történő, strukturált képzési program kialakítása és végrehajtása céljából. A hálózatok egy összefüggő, de rugalmas keretet biztosítanak a kutató munkatársak képzéséhez és szakmai fejlődéséhez, különösen kutatói pályafutásuk korai szakaszában. A hálózatok célja a magasan képzett kutatási munkatársak optimális számának az elérése, különösen az erősen szakosodott és/vagy széttagolt területeken; továbbá, az intézményi és diszciplináris korlátok leküzdéséhez való hozzájárulás, különösen a multidiszciplináris kutatás támogatásán keresztül. Közvetlen és hatékony segítséget nyújtanak az EU és a társult jelölt országok kedvezőtlen helyzetű régióinak a nemzetközileg elismert, európai kutatási együttműködésbe való bevonásához. A hálózatok részletes működése tekintetében a partnereknek jelentős önállóságot és rugalmasságot biztosítanak. A hálózatok működésének időtartama jellemzően négy év lesz, az ahhoz kapcsolódó, legfeljebb hároméves ösztöndíjjal, beleértve a rövid tartózkodásokat.
- Marie Curie intézményi ösztöndíjak a kutatás kezdeti szakaszában folytatott képzésért: a felsőoktatási és kutatási intézményeket, képzési központokat és vállalkozásokat célozzák meg, hogy megerősítsék ezek képzési lehetőségeit. A program a szakmai pályafutásuk kezdeti szakaszában lévő kutatókra irányul. A különleges tudományos és technológiai kutatási szakértelem és kiegészítő képességek elsajátítására összpontosít. A fogadókat a kutatási képzési szakterületük alapján választják ki. A kapcsolódó ösztöndíjak az ösztöndíjasoknak legfeljebb hároméves időszakra teszik lehetővé a tartózkodást. A program másik célja, hogy összehangoltabb megközelítést alakítson ki az érintett szervezetek közötti képzésre vonatkozóan, különösen a nemzetközi doktori képzésben részt vevők között.
- Marie Curie intézményi ösztöndíjak a tudás átadására: a képességek új területeinek fejlesztését igénylő európai szervezetekre (egyetemek, kutatóközpontok, vállalkozások stb.), valamint az EU és a társult jelölt országok kedvezőtlen helyzetű régióiban, a kutatási képességek fejlesztésének előmozdítására irányulnak. A tudás átadására vonatkozó ösztöndíjak lehetővé teszik, hogy az ilyen szervezetek fogadják a tapasztalt kutatókat a tudás, a kutatási képességek és a technológia átadásának céljából.

⁽¹⁾ A harmadik országokból származó kutatók részvétele és finanszírozása várható a fogadó által ösztönzött mobilitási cselekvések mindegyikében (a. szekció), valamint az egyik egyénileg ösztönzött cselekvésben (b. szekció). Ilyen esetekben figyelemmel kell kísérni minden vonatkozó intézkedést a Közösség és ezen országok – vagy országcsoportok – vonatkozásában, valamint az érintett keretprogram részvételi és finanszírozási szabályai vonatkozásában.

- Marie Curie konferenciák és képzési tanfolyamok: lehetővé teszik a kezdő kutatók számára, hogy tanuljanak a vezető kutatók tapasztalatából. Támogatják azokat a különleges képzési tevékenységeket (beleértve a virtuálisakat), amelyek előtérbe helyezik a sajátos európai eredményeket és érdeklődéseket. Az intézkedések két típusát tervezik: az első a magas színvonalú konferenciák és/vagy képzési tanfolyamok (nyári egyetemek, laboratóriumi tanfolyamok stb.) összefüggő sorozatát érinti, amelyet egy bizonyos szervező javasolt, és amelyek egy vagy több különleges témát érintenek; a második támogatást biztosít a kezdő kutatók egyedi képzési érdeklődése alapján kiválasztott, nagyszabású konferenciákon való részvételére. Az ilyen tevékenységek jellegzetesen néhány napot vesznek igénybe, de akár néhány hétre is kiterjedhetnek, például a nyári egyetemek esetében.

b) *Egyéni ösztönzésű cselekvések*

A cselekvések második irányvonala az egyéni kutatók támogatására vonatkozik, tekintettel a különleges igényeikre az egyéni szakértelmük kiegészítése céljából, különösen a multidiszciplinaritás és kutatásirányítás tekintetében, a szakmai érettség és a szakmai függetlenség megszerzésének folyamatában. Az európai és a harmadik országokból származó kutatók közötti kapcsolatokat is érinti. Számos olyan programot foglal magában, amelyet attól függően szerveznek, hogy a kutatók hol folytatnak kutatási tevékenységet és a fogadó intézmény hol található. A programokban a legalább négyéves kutatási tapasztalattal rendelkező kutatók vehetnek részt, vagy azok, akik doktori fokozattal rendelkeznek.

- Marie Curie Európán belüli ösztöndíjak: biztosítják az EU és a társult országok legígéretesebb kutatói számára, hogy az egyéni igényeinknek legmegfelelőbb európai szervezetek kutatásaiban való részvételen keresztül képzésben részesüljenek. A kérelmet a fogadó szervezettel kapcsolatban álló ösztöndíjas nyújtja be. A témát a kutatók szabadon választhatják meg a fogadóval együttműködve, szaktudásuk bővítése vagy kiszélesítése céljából. Ezen ösztöndíjak időtartama egy-két év.
- Marie Curie kifelé irányuló nemzetközi ösztöndíjak: az EU-ból és a társult országokból származó kutatóknak ítélik oda, hogy a harmadik országokban található, elismert kutatóközpontokban dolgozzanak, ezáltal szélesítve a kutatásban szerzett nemzetközi tapasztalatukat. Ehhez a programhoz egy következetes egyéni képzési programot kell benyújtani, amely egy külföldön eltöltött első szakaszból áll, amelyet egy kötelező második szakasz követ Európában. Ennek a támogatásnak egy megfelelő hosszúságú képzési időszakot kell lehetővé tennie.
- Marie Curie befelé irányuló nemzetközi ösztöndíjak: célja a harmadik országokból származó legjobb kutatók megnyerése, hogy Európában dolgozzanak, és ott kutatási képzésben vegyenek részt, az Európa és a harmadik országok közötti, kölcsönösen hasznos kutatási együttműködés kialakítása céljából. A felemelkedő és átmeneti gazdaságok és a fejlődő országok esetében a program rendelkezést tartalmazhat a munkatársak származási országukba való visszatérésének támogatására vonatkozóan.

c) *A kiválóság támogatása és felismerése*

A cselekvések harmadik irányvonala a kiválóság támogatására és felismerésére összpontosít az európai kutatásban, ezáltal növelve a kiválóság láthatóságát és vonzerejét. A cél európai kutatócsoportok támogatása, különösen a kutatás új és/vagy kibontakozó területein, valamint az európai kutatók személyes sikereinek előtérbe helyezése további fejlődésük és nemzetközi elismerésük elősegítése céljából, miközben támogatják, hogy eredményeiket a tudományos társadalom megismerje és hasznosítani tudja.

- Marie Curie kiválósági támogatás: a cél olyan európai kutatócsoportok létrehozásának és fejlesztésének a támogatása, amelyek rendelkeznek a magas szintű érdemek eléréséhez szükséges képességekkel, különösen a magas színvonalú vagy interdiszciplináris kutatási tevékenységek vonatkozásában. A támogatás egy négy évig terjedő kutatási időszakra vonatkozik, és egy jól meghatározott kutatási program alapján nyerhető el.
- Marie Curie kiválósági díj: tudományos díjak azon kutatók által elért érdemek elismerésére, akik korábban részesültek a Közösség képzési és mobilitási támogatásából. A kedvezményezettek javasolhatják saját magukat, vagy mások javasolják őket.
- Marie Curie elnökségek: a legmagasabb szintű kinevezések céljából ítélik oda, különösen azért, hogy a legkiválóbb kutató munkatársaknak vonzerőt jelentsen, és arra bátorítsa őket, hogy pályafutásukat Európában folytassák. A díjakat általában három évre nyújtják. Ez a program a fogadó által ösztönzött cselekvésekkel összhangban is kifejleszthető.

d) *Visszatérési és újrabeilleszkedési mechanizmusok*

Egy további mechanizmus, a Marie Curie visszatérési és újrabeilleszkedési támogatás irányul az EU-ból és a társult országokból származó kutató munkatársakra, akik éppen befejeztek egy legalább két éves Marie Curie ösztöndíjat. A támogatás egy átalányösszegeből áll, amelyet a Marie Curie program időtartamát követő egy éven belül kell felhasználni. Ezt az ösztöndíjasokhoz egy meghatározott projekt alapján utalják ki, amelyet saját érdemei alapján értékelnek. Ez a mechanizmus támogatja a kutató munkatársak szakmai újrabeilleszkedését, különös tekintettel a származási országba vagy régióba történő újrabeilleszkedésre.

Egy hasonló mechanizmust, amely azonban hosszabb időt, akár két évet is, igénybe vesz, kell alkalmazni azokra az európai kutatókra, akik legalább öt éven át Európán kívül végeztek kutatásokat, akár részesei voltak egy Marie Curie programnak, akár nem, és akik vissza kívánnak térni Európába.

Együttműködés a tagállamokkal és társult országokkal

A humán erőforrások és mobilitási tevékenység az olyan kezdeményezések társfinanszírozását célozza, amelyek elősegítik és megeremtik a nemzeti és regionális szintű programokkal vagy azokon belül való együttműködést, ha ezek egybeesnek a fentiekben körvonalazott programok különleges célkitűzéseivel. Tekintettel az összes EU- és társult országbeli kutatóra az említett kezdeményezésekhez való tényleges hozzáféréseinek biztosítására, az ilyen együttműködést a vonatkozó közösségi kritériumok alapján kell kialakítani, amelyek kiegészítő szerepet játszanak a nemzeti és regionális szintű programokban, különösen azért, hogy a nem hazai kutatók számára is hozzáférést biztosítsanak ezekhez a programokhoz, valamint támogatják a kutatási munkatársak határokon túli képzsését és a kölcsönösen elismert kutatási-képzési szabványok elfogadását.

Kezdeményezéseket vállalnak a tagállamokkal és a társult országokkal való együttműködés megerősítésére a kutató munkatársaknak nyújtott „közelségi támogatás” biztosításával, amely az Európán belül lakhelyet változtató vagy Európába visszatérő kutató munkatársakra vonatkozó, bármely mobilitási program egyik fő eleme. Ez különösen a nemzeti vagy regionális szinten már meglévő és új struktúrák hálózatépítésének támogatásán keresztül vállalható, azzal a céllal, hogy gyakorlati segítséget biztosítsanak a külföldi kutatási munkatársaknak a mobilitásukhoz kapcsolódó kérdésekben (jogi, igazgatási, családi vagy kulturális).

Ennek az együttműködésnek egy másik oldala vonatkozhat a tevékenység irányításához kapcsolódó számos feladatra, a fogadó által ösztönzött cselekvések megnövekedett fontosságán túl. Az előbbivel összefüggésben, az egyéni ösztöndíjszerződések irányítására és nyomon követésére vonatkozó alternatív módszerek megtervezéséhez előzetesen és egyértelmű módon el kell határolni egymástól a feladatokat és a kötelezettségeket a Közösség pénzügyi rendeleteinek és szabályainak megfelelően, és vállalni kell a vonatkozó költség-haszon elemzések elvégzését. Ki kell dolgozni egy rendszert a kutató munkatársak mobilitásának, illetve az Európából ideiglenesen kivándorolt kutató munkatársak visszatérésének az ellenőrzésére és optimalizálására. Ugyanez a rendszer fogja szolgálni a csatlakozni kívánó országokból származó kutató munkatársak mobilitásának ellenőrzését, az Európai Unió bővítésének céljából.

Belső keretprogram-együttműködés

A humán erőforrások és mobilitási tevékenység szerepe a kutatási képzés és a kutatási szakértelem fejlesztésének támogatása. Ezt a szerepet a kiemelt témák összefüggésében vállalt tevékenységekkel párhuzamosan látja el. Ez nem zárja ki, hogy a keretprogramon belüli egyéb tevékenységek hasonló elemeket tartalmazzanak. A humán erőforrások és mobilitási tevékenység segítséget nyújt az ilyen cselekvések értékelése, kiválasztása és ellenőrzése vonatkozásában, következetes kritériumok elfogadása, valamint a tevékenységek esetében alkalmazott azonos megközelítés támogatása tekintetében, azzal a céllal, hogy következetességet és a lehetséges együttműködések fejlesztését, valamint egy méltányosabb egyensúlyt biztosítson a férfiak és nők részvételének tekintetében.

4. **Kutatási infrastruktúrák**

Az, hogy az európai kutatócsoportok a tudomány és technológia minden területén az élvonalban tudjanak maradni, attól függ, hogy a legfejlettebb infrastruktúrák támogatják-e őket munkájukban. A „kutatási infrastruktúrák” kifejezés olyan létesítményekre és erőforrásokra utal, amelyek jelentős szolgáltatásokat nyújtanak a kutatói társadalomnak tudományos és/vagy ipari területen is. A kutatási infrastruktúrák lehetnek „egy helyszínűek” (egyetlen erőforrás egyetlen helyszínen), „szétosztottak” (szétosztott erőforrások hálózata, beleértve a háló típusú (Grid-type) infrastruktúrákat), vagy „virtuálisak” (a szolgáltatást elektronikusan nyújtják).

Ennek a tevékenységnek az átfogó célkitűzése, hogy támogassa Európában a legmagasabb minőségű és teljesítményű kutatási infrastruktúrák szerkezetének kifejlesztését, illetve azok európai szintű, optimális használatát a kutatói társadalom igényei alapján. Különösen a következőkre törekszik:

- biztosítani az európai kutató munkatársaknak, hogy hozzáférhessenek a kutatásaik folytatásához szükséges infrastruktúrákhoz, függetlenül az infrastruktúra helyszínétől,
- támogatás biztosítása az új kutatási infrastruktúrák fejlesztésére vonatkozó európai megközelítésre, mind regionális, mind transzregionális szinten, valamint a meglévő infrastruktúrák működésére és bővítésére, beleértve, adott esetben, a világszinten nagy jelentőséggel bíró, Európában nem létező létesítményeket.

Ebben a programban, ha szükséges, a kutatási infrastruktúrák támogatását a keretprogram kiemelt témáival és az egyéb rendelkezésre álló támogatási formákkal együtt kell végrehajtani.

Öt támogatási programot kell végrehajtani:

- Transznacionális hozzáférés. A cél a kutatócsoportok (beleértve az egyéni kutatókat) számára új lehetőségek szponzorálása, hogy a munkájuk számára leginkább megfelelő, önálló, jelentősebb kutatási infrastruktúrákhoz hozzáférést szerezzenek. A közösségi finanszírozás fedezi az ilyen infrastruktúrákhoz való hozzáférést biztosító, szükséges működtetési költségeket azon kutatócsoportok számára, amelyek az adott infrastruktúra működtetője szerinti államtól különböző tagállamokban és társult országokban dolgoznak.
- Integrációs tevékenységek. A cél az alapvető szolgáltatások európai szinten történő biztosításának a támogatása a kutatói társadalom számára. A transznacionális hozzáféréseken kívül ez az együttműködési hálózatok létrehozására és működtetésére, valamint közös kutatási projektek végrehajtására is kiterjedhet, emelve az érintett infrastruktúrák teljesítményének szintjét. A program ösztönzi azon ellentétek áthidalását is, amelyek korlátozhatják a kutatási eredmények ipar által – beleértve a kis- és középvállalkozásokat – történő felhasználásának a lehetőségeit. Az integrációs tevékenységeket egy európai nagyságrendű, széles skálájú, de rugalmas tudományos és technológiai program alapján választják ki, amely, adott esetben a program hosszú távú fenntarthatóságát célozza. Ez a program az integrált infrastrukturális kezdeményezéseken és együttműködési akciókon keresztül hajtható végre.
- Kommunikációs hálózat fejlesztése. Ennek a programnak a célja a már meglévő kutatási infrastruktúrák támogatásában – az információs társadalom technológiáiról szóló, kiemelt kutatási témákkal összhangban –, hogy a kapcsolódó kezdeményezések között egy sűrűbb hálózatot teremtsen, különösen valamennyi kutatási munkatárs számára, Európában, egy nagy kapacitású és nagy sebességű kommunikációs hálózat (GEANT), egyedi, nagy teljesítményű hálók és tesztelési környezetek (GRID-ek), valamint elektronikus kiadói szolgáltatások létrehozása által.
- Tervezési tanulmányok. A cél az eseti alapon történő közreműködés egy vagy több tagállam vagy társult ország által vállalt megvalósíthatósági tanulmányokban és műszaki előkészítési munkákban, azoknak az új infrastruktúráknak a tekintetében, amelyeknek tisztán európai vonatkozása és érdekeltsége van, figyelembe véve az összes lehetséges felhasználó igényét, és módszeresen felkutatva az egyéb forrásokból történő hozzájárulásokban rejlő lehetőségeket, beleértve az Európai Beruházási Bankot vagy a strukturális alapokat ezen infrastruktúrák finanszírozása tekintetében.
- Új infrastruktúrák fejlesztése. Az európai infrastruktúrák optimalizálása az új infrastruktúrákra vonatkozó, korlátozott számú projekt fejlesztésére nyújtott korlátozott támogatás által, kellően indokolt esetekben, ha az ilyen támogatásnak kritikus katalizáló hatása lehet az európai hozzáadott érték tekintetében. Ez a támogatás, a tagállamok véleményének megfelelő figyelembevételével, kiegészítheti az Európai Beruházási Bank vagy a strukturális alapok hozzájárulásait az ilyen infrastruktúrák finanszírozásához.

Általánosságban, az új vagy kiemelt infrastruktúrák számára nyújtott finanszírozást arra a legalacsonyabb szintre kell korlátozni, amely ahhoz szükséges, hogy gyorsítsa a tervezés és a működés lényegesebb részéhez kapcsolódó tevékenységet, valamint az érintett infrastruktúrák hosszú távú fenntarthatóságát, amelyet nemzeti és/vagy egyéb finanszírozási források biztosítanak. Az ilyen finanszírozás csak részletes indoklás alapján nyújtható, amelyet az európai hozzáadott értékre alapoznak, részletezve a javasolt fejlesztés tudományos, jogi és pénzügyi vonatkozásait. A szélessávú kommunikációs hálózatokat, amelyek erőteljesen kapcsolódnak az Európai Kutatási Térség és az e-Európa kezdeményezés által megállapított politikai célokhoz, a harmadik országokkal folytatott tudományos együttműködés erősítésére is kell használni.

Ebben a programban a kutatási infrastruktúrákra vonatkozó támogatásnak, ha szükséges, figyelembe kell vennie az európai kutatási infrastruktúrák európai megközelítésre vonatkozó, már meglévő vagy jövőbeli mechanizmusokat (pl. Nemzeti Kutatási és Oktatási Hálózatok – NRENS és az Európai Stratégiai Fórum a Kutatási Infrastruktúrákért), valamint a működő európai és nemzetközi szervezetek tudományos javaslatát (pl. Európai Tudományos Alapítvány – ESF). Ennek a programnak a keretében, adott esetben, kapcsolódó intézkedéseket kell végrehajtani e mechanizmusok fenntartása céljából.

5. Tudomány és társadalom

Napjainkban és még inkább a jövő tudásalapú társadalmában, a gazdasági és a mindennapi életet áthatja a tudomány és a technológia. Az európai polgárok számára folyamatosan javuló életminőség biztosítása tekintetében, az ezekben rejlő lehetőségek megértéséhez – a legtágabb értelemben – a tudományos társadalom, az ipari szereplők, a politikaformálók és az egész társadalom közötti új kapcsolatokra és eredményesebb párbeszédre, valamint a tudósok kritikus gondolkodására és a társadalmi vonatkozások iránti fogékonyságára van szükség.

Egy ilyen párbeszéd nem korlátozódhat egyedül az EU-ra. Nemzetközi hatókörrel kell rendelkeznie, a bővítési terv és a globális összefüggés teljes figyelembevételével. Mivel, egyrészt a tudomány és a technológia, másrészt a szélesebb társadalom közötti kapcsolat sokféle kérdést és kölcsönhatást vet fel, illetve feltételez, ezeket a szempontokat a keretprogram minden tevékenységi területén belül integrálni kell. Ennek az egyedi tevékenységnek az a szerepe, hogy az érintett intézmények és tevékenységek közötti strukturális kapcsolatokat fejlessze, és a közös referenciakeretek és a megfelelő eszközök és megközelítések fejlesztése által egy központi megközelítést biztosítson, az ebbe a tárgykörbe tartozó, a keretprogram különböző részei által szabályozott tevékenységek irányítására.

A végrehajtás hálózati eszközökkel, összehasonlító elemzéssel, a bevált gyakorlatok cseréjével, a módszertani tudatosság fejlesztésével és támogatásával, tanulmányokkal és a nemzeti erőfeszítések egyesítésével történik. Megfelelő együttműködések is létre kell hozni a tudomány és társadalom cselekvési terv megvalósítására vonatkozóan. Egyes esetekben, ha szükséges, támogatni kell a célzott kutatási tevékenységet.

a) A kutatás közelítése a társadalom felé

A cél a „tudomány és kormányzás” különböző összetevőinek rendszeres vizsgálata olyan feltételek megteremtésére, amelyek mellett a politikai döntések hatékonyabban megfelelnek a társadalom igényeinek, mélyebben a tudományon alapulnak, és ugyanakkor figyelembe veszik a polgári társadalom igényeit. Ehhez a következők szükségesek:

- hatékony párbeszéd-folyamatok mérlegelése azokban a felmerülő tudományos és technológiai kérdésekben, amelyek végül hatással lesznek a várható politikafejlesztésre,
- a tudományos referenciák megteremtését és a tudományos javaslatok a politikaformálók felé való közvetítését szolgáló megfelelő eszközök kifejlesztése, valamint
- a politikaformálók ellátása eszközökkel a tudományos bizonytalanság, kockázat és elővigyázatosság megállapítása és kezelése céljából.
- Tudomány és kormányzás: a bevált gyakorlat elemzése és támogatása; új konzultációs mechanizmusok (mint például polgári fórumok) kidolgozása a polgári társadalom, illetve a politikaalkotásban és -végrehajtásban részt vevő, érintett személyek hatékonyabb bevonásának támogatására, beleértve a polgári társadalom és egyéb érdekelt személyek számára a döntéshozatalhoz szükséges tudományos teljesítmények érthető formában történő közlését; a politikaformálási folyamatok működésére vonatkozó tevékenységek ellenőrzését a szakértők, az ipar, a polgári társadalom és a politikaformálók közötti kölcsönhatás értékelése céljából.
- Tudományos javaslati és referenciarendszerek: a tapasztalatok és a bevált gyakorlat cseréje; a tudományos javaslatok elkészítésének, illetve annak ellenőrzése világszerte, hogy ezek a javaslatok miként befolyásolják a döntéseket; új és jobb módszertanok kifejlesztése a megbízható és elismert referenciarendszerekhez; többek között az Európai Kutatási Tanácsadó Testület és annak albizottságai problémamentes működésének és hatékony alkalmazásának a biztosítása az Európai Kutatási Térség fejlődése vonatkozásában tett tudományos javaslatok biztosítása érdekében.

b) *Felelősségteljes kutatás, és a tudomány és technológia alkalmazása*

A cél annak biztosítása, hogy a tudomány gyors fejlődése összhangban legyen az erkölcsi alapelvekkel. Tevékenységek támogatják a „felelősségteljes kutatást” Európában, amely esetében a kutatói szabadságra vonatkozó követelmények a tudomány és technológia fejlődése és alkalmazása tekintetében jobban összeegyeztethetőek a társadalmi és környezeti felelőségekkel, úgymint a társadalmi párbeszéd, az ellenőrzés és a korai figyelmeztetés az erkölcsi és társadalmi kérdések tekintetében, az új technológiai fejlesztésekből eredő kockázatok, a nemzeti és nemzetközi politikaformálók és az egyéb érdekelt csoportok javára.

- Etika: a meglévő etikai testületek és az európai tevékenységek közötti hálózatépítés és globális értelemben az egyéb régiókkal való etikai párbeszéd támogatása a kutatásban; tudatosság növelésére vonatkozó és képzési tevékenységek az etika vonatkozásában; a magatartási kódexek összehangolása és fejlesztése a kutatási tevékenységek és technológiai fejlesztések vonatkozásában; etikai kutatások a tudománnyal, a technológiai fejlesztésekkel és azok alkalmazásaival, például az információs társadalommal, a nanotechnológiával, az emberi genetikával és biogyógyászati kutatással és az élelmiszer-ipari technológiákkal kapcsolatban.
- Bizonytalanság, kockázat, valamint az elővigyázatosság elvének alkalmazása: a politikaformálás különböző területein az elővigyázatosság elvének alkalmazásában és a bizonytalanság és kockázat értékelésében, kezelésében és közlésében a bevált gyakorlat elemzése és támogatása.

c) *A tudomány és a társadalom közötti párbeszéd fokozása és a nők tudományban betöltött szerepe*

A tudomány és technológia felelősségteljes fejlesztésére vonatkozó támogatás nemcsak egy folyamatos párbeszédet igényel a vonatkozó érdekelt személyek között, hanem a tudományos és technológiai haladás és azok lehetséges kihatásainak fokozottabb közismeretét, valamint a tudományos és innovációs kultúra szélesebb körben való megértését is. Különösen fontos a fiatalok tudományos érdeklődésének az ösztönzése, a tudományos pályafutás vonzerejének növelése és a kutatásban a nemek egyenlősége felé való haladás, amely erősíti a humán erőforrásokat és javítja az európai kutatás kiválósági szintjét.

- Társadalmi megértés és bizalom: a tudatosságot növelő események és a teljesítmények elismerésének támogatása az európai kutatásban; a közvéleményt befolyásoló tényezők elemzése, beleértve a média és a tudományos kapcsolattartók szerepét; az „érdekelt személyek” közötti átfogó eszmecserék bátorítása, az összes vonatkozó érdekelt személyt beleértve, és az innováció iránti tudatosság ösztönzése a társadalomban.
- A fiatalok érdeklődése a tudományos pályafutás iránt: kezdeményezések, hogy a fiatalabb generációra vonzerőt gyakoroljanak a tudományról és a technológiáról, valamint azok társadalmi hatásairól szóló eszmecseréken való részvételhez, valamint a tudományos és technológiai tudatosság növelésére a fiatalok körében (például a tanulók számára a gyakorlati képzés és az iskolákkal való együttműködés által); támogatás a kötelező oktatáson belül és azon kívül, a tudomány megközelítésének jobb módjai tekintetében a lányok és fiúk számára, valamint a tudomány mint pálya viszonylagos vonzerejének és társadalmi nézőpontjainak jobb megértésére vonatkozó cselekvések tekintetében.
- Nők és a tudomány: a politika megvitatásának nemzeti és regionális szinten való ösztönzésére vonatkozó cselekvések a női tudósok mobilizálása és a magánszektor részvételének növelése érdekében; a nemek szerinti részvételt megfigyelő rendszer (Gender Watch System) és a kapcsolódó tevékenységek fejlesztésnek ösztönzése a keretprogramban a nemek egyenlőségének biztosítása céljából; egyedi programok a nemek kérdésének jobb megértése céljából a tudományban.

II. MELLÉKLET

AZ EGYEDI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGESNEK ÍTÉLT ÖSSZEG JAVASOLT
LEBONTÁSA

Tevékenység típusa	Összeg (millió euró)
Kutatás és innováció	290
Humán erőforrások	1 580
Kutatási infrastruktúra	655 ⁽¹⁾
Tudomány és társadalom	80
Összesen	2 605

⁽¹⁾ A GEANT és a GRID további fejlesztésére szánt, legfeljebb 200 millió euróval együtt.

III. MELLÉKLET

A PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁNAK ESZKÖZEI

Az egyedi program végrehajtása céljából, és a 1513/2002/EK határozatnak, valamint a részvételi és terjesztési szabályoknak megfelelően, a tudomány és technológia egész területén a Bizottság a következőket alkalmazhatja:

- A „Kutatás és innováció” területén végrehajtott egyedi, célzott innovációs projektek. Ezeket európai szinten, az új innovációs koncepciók tesztelésére, érvényesítésére és terjesztésére tervezték.
- A „Tudomány és társadalom” területén végrehajtott egyedi, célzott kutatási projektek. Ezeket szűk területen alkalmazzák, és a következő két forma valamelyikében vagy a kettő kombinációjában jelennek meg, ha kapcsolódnak ehhez a témához:
  - a) az új tudás megszerzésére vonatkozóan kidolgozott kutatási és technológiai fejlesztési projekt, vagy új termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős javítása vagy fejlesztése, vagy az egyéb társadalmi igények és a közösségi politikák teljesítése céljából;
  - b) olyan lehetséges gazdasági előnyökkel rendelkező új technológiák megvalósíthatóságának bizonyítására tervezett demonstrációs projekt, amelyeket nem lehet közvetlenül üzleti alapokra helyezni.
- A „Kutatási infrastruktúra” területén végrehajtott integrált, infrastrukturális kezdeményezések. Európai szintű szolgáltatások nyújtása céljából, egyetlen cselekvésbe több olyan tevékenységet hangolnak össze, amelyek elengedhetetlenek a kutatási infrastruktúra megerősítéséhez és fejlesztéséhez. Ebből a célból, a hálózatépítési tevékenységeket az infrastruktúra teljesítményének növeléséhez szükséges támogatási tevékenységgel (mint például a transznacionális hozzáférésre vonatkozóan) vagy a kutatási tevékenységekkel kell összeegyeztetni, kivéve az új infrastruktúrára vonatkozó beruházás finanszírozását, mivel azok csak egyedi támogatási cselekvések formájában finanszírozhatók. Magukban foglalják a tudás terjesztését is a lehetséges felhasználók felé, beleértve az ipart és különösen a kis- és középvállalkozásokat.
- A „Humán erőforrások és a mobilitás” területén végrehajtott, a humán erőforrásokat és a mobilitást támogató és fejlesztő cselekvések. Ezek a képzést, a szakértelem fejlesztését vagy a tudás átadását célozzák. Természetes személyek, fogadói szervezetek – beleértve a képzési hálózatokat –, valamint az európai kutatócsoportok által végrehajtott cselekvések támogatása is ide tartozik.
- A program valamennyi területén végrehajtott koordinációs cselekvések. Ezek célja a kutatási és innovációs szereplők egy köre által összehangolt kezdeményezések támogatása és segítése az integráció javítása céljából. Olyan tevékenységekre vonatkoznak, mint például konferenciák, eszmecsere szervezése, tanulmányok készítése, személyzetek cseréje, a követendő gyakorlatok cseréje és terjesztése, információs rendszerek és szakértői csoportok felállítása, és amennyiben szükséges, ide tartozhat az együttes vagy közös kezdeményezések meghatározására, megszervezésére és irányítására vonatkozó támogatás.
- A program valamennyi területén végrehajtott egyedi támogatási cselekvések. Kiegészítik a keretprogram végrehajtását, és segítséget nyújthatnak a jövőbeli közösségi kutatási és technológiafejlesztési politika tevékenységeire vonatkozó előkészületekben, beleértve az ellenőrzési és értékelési tevékenységeket. Különösen a konferenciák, szemináriumok, tanulmányok és elemzések, magas szintű tudományos díjak és versenyek, munkacsoportok és szakértői csoportok, működési támogatás és terjesztés, információs és kommunikációs tevékenységek, vagy adott esetben ezek kombinációja tartozik ide. A transznacionális hozzáféréshez vagy műszaki előkészítési munkákhoz (beleértve a megvalósíthatósági tanulmányokat) és új infrastruktúrák fejlesztéséhez kapcsolódó kutatási infrastruktúra támogatására vonatkozó cselekvéseket is magukban foglalhatnak.

A Bizottság a javaslatokat a fent említett jogi eszközökben megállapított elbírálási kritériumoknak megfelelően értékeli.

A közösségi hozzájárulást a fent említett jogi eszközöknek megfelelően és a kutatás állami támogatására vonatkozó közösségi kerettel összhangban kell nyújtani. Bizonyos esetekben, amikor egy projektnek a keretprogram vagy egy átfogó támogatás által engedélyezett társfinanszírozás legmagasabb szintjét ítélik, a strukturális alapokra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló, 1999. június 21-i 1260/99/EK tanácsi rendelet értelmében, a strukturális alapokból ⁽¹⁾ további hozzájárulás nyújtható.

Abban az esetben, ha a jelölt országokból származó személyek is résztvevők, hasonló feltételekkel további hozzájárulás nyújtható az előcsatlakozási pénzügyi eszközökből. Abban az esetben, ha földközi-tengeri vagy fejlődő országbeli szervezetek is résztvevők, a MEDA-program és a közösségi fejlesztési támogatás pénzügyi eszközeinek hozzájárulása is előírható.

A Szerződés 169. és 171. cikke szerinti cselekvéseket, amelyek hozzájárulnak ennek a határozatnak az I. mellékletében meghatározott különleges tudományos és technológiai célkitűzésekhez, az egyedi program pénzügyileg támogathatja a Szerződés 172. cikke értelmében vonatkozó határozatoknak megfelelően. A program végrehajtásában a Bizottság műszaki segítséget vehet igénybe.

⁽¹⁾ HL L 161., 1999.6.26., 1. o.